

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته گفتار درمانی

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

مصوب نود و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۱۲

رأی صادره در نود و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۱۲ در مورد

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتار درمانی

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتار درمانی با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتار درمانی از تاریخ ابلاغ قابل اجرا است.

مورد تأیید است

دکتر محمدرضا صبری

دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر طوبی غضنفری

دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی،

بهداشت و تخصصی

مورد تأیید است

دکتر سیدجلیل حسینی

معاون آموزشی و

دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی

رأی صادره در نود و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۱۲ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتار درمانی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر محمدرضا ظفرقندی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتار درمانی

رشته: گفتار درمانی

دوره: کارشناسی پیوسته

دبیرخانه تخصصی: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی در نود و چهارمین جلسه مورخ ۱۳۸۴/۱۲/۱۲ بر اساس طرح دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتار درمانی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در پنج فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می‌دارد:

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتار درمانی از تاریخ ابلاغ برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می‌شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی می‌باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ابلاغ این برنامه کلیه دوره‌های آموزشی و برنامه‌های مشابه مؤسسات در زمینه دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتار درمانی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می‌شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می‌توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتار درمانی در پنج فصل جهت اجرا ابلاغ می‌شود.

اسامی اعضای کمیته بازنگری برنامه آموزشی رشته گفتار درمانی
در مقطع کارشناسی پیوسته

نام و نام خانوادگی	دانشگاه
• فریبا یادگاری	علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی
• طلعه ظریفیان	علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی
• زهرا سلیمانی	علوم پزشکی تهران
• سید احمد رضا خاتون آبادی	علوم پزشکی تهران
• جلال بختیاری	علوم پزشکی تهران
• مرضیه پورجواد	علوم پزشکی اصفهان
• مجید سلطانی	علوم پزشکی جندی شاپور اهواز
• ناهید جلیله وند	علوم پزشکی ایران
• فرهاد ترابی نژاد	علوم پزشکی ایران
• داوود سبحانی راد	علوم پزشکی مشهد

همکاران دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

خانم راحله دانش نیا	معاون دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
سوده مروج	کارشناس دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

لیست اعضا و مدعوین حاضر در سیدمبین

جلسه شورای معین شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۲۲

حاضرین :

آقای دکتر غلامرضا حسنزاده
آقای دکتر غلامرضا اصغری
آقای دکتر حسین درگاهی
آقای دکتر بهرام دارائی
آقای دکتر رضا یزدانی
آقای دکتر سیدمهدی رضایت
آقای دکتر سلیمان احمدی
آقای دکتر بابک ثابت
آقای دکتر حسن بختیاری
آقای دکتر سعید چنگیزی آشتیانی
آقای دکتر مهدی تهرانی دوست
آقای دکتر حسین و حیدی
آقای دکتر کاظم قهرمان زاده
آقای دکتر محمدمهدی نوروزشمسی
آقای دکتر سیدهاشم دریاباری (نماینده معاونت درمان)
آقای دکتر محمدرضا عزیزی (نماینده سازمان نظام پزشکی)
آقای دکتر پویا ترکمن (نماینده سازمان غذا و دارو)
آقای دکتر غلامرضا حیدری
آقای نورا... اکبری دستک
خانم دکتر میترا ذوالفقاری
خانم دکتر حوریه محمدی
خانم دکتر سیده سارا میرفضلی

مدعوین :

خانم دکتر فریبا یادگاری
خانم دکتر زهرا سلیمانی
خانم دکتر اکرم پوربخت
آقای دکتر جلال بختیاری
آقای دکتر صادق روشن دل
آقای دکتر سیدوحید شریعت
آقای دکتر امیر سام کیانی مقدم
آقای دکتر محمدرضا شالبافان
آقای دکتر ایرج عبدالحی

لیست حاضرین شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
در زمان تصویب برنامه آموزشی

حاضرین:

- آقای دکتر محمدرضا ظفرقندی
- آقای دکتر سیدجلیل حسینی
- آقای دکتر شاهین آخوندزاده
- آقای دکتر علیرضا رئیسی
- آقای دکتر عباس عبادی
- آقای دکتر محقق (به نمایندگی از طرف آقای دکتر سید سجاد رضوی)
- آقای دکتر حسین رستگار (به نمایندگی از طرف آقای دکتر مهدی پیر صالحی)
- آقای دکتر محمدرضا عزیزی (به نمایندگی از طرف آقای دکتر محمد رئیس زاده)
- آقای دکتر محسن نفر
- آقای دکتر فریدون نوحی
- آقای دکتر محمدرضا صبری
- آقای دکتر سید حسن امامی رضوی
- آقای دکتر نادر ممتاز منش
- آقای دکتر محمد رحمتی
- آقای دکتر مهدی تهرانی دوست
- آقای دکتر حمید اکبری
- آقای دکتر شهریار نفیسی
- آقای دکتر غلامرضا اصغری
- آقای دکتر بهروز عطار باشی مقدم
- آقای دکتر مهدی کدخدازاده
- آقای دکتر امیراحمد اخوان
- آقای دکتر محمد جلیلی
- آقای دکتر حسن بختیاری
- خانم دکتر طاهره چنگیز
- خانم دکتر طوبی غضنفری
- خانم دکتر مرضیه نجومی
- خانم دکتر مریم بختیاری
- خانم دکتر حوریه محمدی

فصل اول

برنامه آموزشی رشته گفتاردرمانی

در مقطع کارشناسی پیوسته

مقدمه:

رشته گفتاردرمانی یکی از رشته‌های اصلی در حوزه علوم توانبخشی است که به آسیب‌شناسی، ارزیابی و درمان اختلالات گفتار، زبان، ارتباط و بلع می‌پردازد. در طول این دوره، دانشجویان با گفتار، زبان و بلع و نقش و اهمیت آن‌ها در مهارت‌های فردی و اجتماعی آشنا می‌شوند، روند رشد و تکامل برقراری ارتباط و بلع و عوامل مؤثر بر آن را فرا می‌گیرند، علل و عوامل مؤثر در بروز انواع اختلالات گفتار، زبان و بلع را مطالعه می‌کنند و روش‌های ارزیابی، شناسایی و تحلیل آن‌ها را می‌آموزند. دانشجویان همچنین در برنامه‌ریزی و اجرای روش‌های گفتاردرمانی برای بهبود و پیشگیری از این اختلالات مهارت کسب می‌کنند و با به‌کارگیری دانش و مهارت‌های عملی مرتبط، در ارتقاء سطح سلامت جامعه نقش مؤثری ایفا می‌نمایند.

تاکنون چندین دوره بازنگری دروس این رشته انجام شده است که اولین بار مربوط به سال ۱۳۸۴ بود. همچنین در سال ۱۳۹۷ یک بازنگری اساسی بر اساس پیشرفتهای جهانی و نیازهای بومی صورت گرفت. مرحله‌ای که در بازنگری دروس کارشناسی گفتاردرمانی طی شد شامل نظرخواهی از مدیران گروه‌های آموزشی در مورد کمیت و کیفیت دروس، پیشنهاد دروس اضافی، پیشنهاد حذف دروس غیر ضروری؛ نگارش عناوین دروس و تعداد واحدهای عملی و نظری و کارآموزی در جلسات اعضای اصلی؛ ارسال فرم اولیه برای اعضای مشاور جهت نظرخواهی، تغییر و اصلاح عناوین دروس و واحدها براساس نتایج نظرخواهی در جلسات اعضای اصلی؛ تقسیم کار بین اعضای اصلی برای تدوین یا اصلاح طرح درس برای هر یک از عناوین درس؛ کمک گرفتن از اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های سراسر کشور در نگارش طرح درس‌ها؛ و برگزاری سه کارگاه مشورتی دو روزه جهت نهایی کردن طرح‌های درس مربوط به دروس علوم پایه، دروس تخصصی و کارآموزی؛ و تقسیم کار برای نگارش فصول برنامه آموزشی رشته گفتاردرمانی در مقطع کارشناسی می‌باشد. پس از ۵ سال اجرای برنامه ابلاغی ۱۳۹۷، بازخوردهای کاربران شامل مدیران گروه، اعضای هیئت علمی و دانش‌آموختگان گفتاردرمانی باعث شد که بازنگری نسبتاً مختصری در دروس، شرح درس‌ها، مهارت‌های عملی مورد نیاز و سایر موارد مربوطه صورت گیرد که در کاریکولوم فعلی به تحقق پیوسته است.

Speech Therapy

عنوان رشته به فارسی و انگلیسی: گفتاردرمانی

مقطع تحصیلی: کارشناسی پیوسته (BS)

تعریف رشته:

رشته گفتاردرمانی شاخه‌ای از علوم توانبخشی است که دانش‌آموختگان این رشته در مقطع کارشناسی می‌توانند اقدامات مربوط به پیشگیری، ارزیابی و درمان مقدماتی اختلالات گفتار و بلع، اختلالات تکاملی زبان و اختلالات اکتسابی زبان انجام دهند.

شرایط و نحوه پذیرش در دوره:

پذیرش دانشجو از طریق آزمون سراسری و بصورت متمرکز انجام می‌شود.

تاریخچه و سیر تکاملی دوره در جهان و ایران:

اگرچه تاریخ گفتاردرمانی را به پیش از سال ۱۹۰۰ نسبت می‌دهند، ولی می‌توان گفت کارهای علمی و آکادمیک و نیز کار گفتاردرمانی به صورت یک حرفه ردپایی در قرن بیستم دارد. از حدود سال ۱۹۱۰ در کشور آمریکا مراکز گفتاردرمانی تشکیل شدند و در حدود ۱۹۲۵ اولین دانشجوی دکترای گفتاردرمانی از دانشگاه آیوا فارغ‌التحصیل شد. کالج استرالیایی گفتاردرمانی نیز در ۱۹۴۹ تشکیل گردید. حدود یک دهه بعد یعنی ۱۹۵۸ در دانشگاه تورنتوی کانادا رشته گفتاردرمانی تأسیس شد. در واقع بروز جنگ جهانی دوم و مصدومان جنگی مبتلا به آسیب‌های گفتار و زبان، ضرورت وجود روش‌های تشخیص و درمان اختلالات گفتار و زبان را دوچندان کرد. در ایران از سال ۱۹۷۳ (۱۳۵۲ هجری شمسی) رشته گفتاردرمانی تشکیل شد و نهایتاً به دانشگاه علوم پزشکی ایران واگذار گردید، بدین ترتیب اولین دانشگاهی که کارشناسی گفتاردرمانی را تأسیس کرد دانشگاه علوم پزشکی ایران بود. در ابتدا این رشته توسط اساتید خارجی تدریس می‌شد ولی رفته رفته با فارغ‌التحصیل شدن دانش‌آموختگان ایرانی، اساتید ایرانی به تدریس و مدیریت این رشته در کشور پرداختند. پس از آن در سال ۱۹۹۲ (۱۳۷۱ هجری شمسی) دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی به صورت هم‌زمان مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد گفتاردرمانی را راه‌اندازی کرد و در همان سال دانشگاه علوم پزشکی ایران نیز مقطع کارشناسی ارشد را تشکیل داد. در سال ۱۳۸۵ اولین دوره دکترای تخصصی (Ph.D) رشته گفتاردرمانی به پذیرش دانشجو اقدام کرد. در حال حاضر مجموعاً چهارده دانشگاه علوم پزشکی در کشور دارای مقطع کارشناسی، هفت دانشگاه دارای مقطع کارشناسی ارشد و چهار دانشگاه دارای مقطع دکترای تخصصی (Ph.D) گفتاردرمانی هستند.

فلسفه (ارزش‌ها و باورها):

در بازنگری این برنامه، بر ارزش‌های زیر تاکید می‌شود:

دانشجویان رشته گفتاردرمانی با باور نسبت به کرامت انسانی تربیت می‌شوند و همان گونه که ارزش‌های دینی و الهی به ما می‌آموزند، انسان‌ها با هر سطح سواد، هر خرده فرهنگ و هر سطح اجتماعی - اقتصادی دارای احترام و حق بهره‌مندی از بهترین خدمات گفتاردرمانی هستند. دانش آموختگان گفتاردرمانی یاد می‌گیرند که با رعایت اخلاق حرفه‌ای شامل اصول عدم آسیب‌رسانی و اصل نیکوکاری و قاعده دینی "آن چه بر خود نمی‌پسندی، بر دیگران هم می‌پسند" با مراجعان رفتار کنند. هم‌چنین از برچسب-گذاری پرهیزند و هر مراجعی را ابتدا به عنوان یک انسان دارای شأن و سپس مبتلا به اختلال گفتار و زبان در نظر بگیرند. در بازنگری رشته گفتاردرمانی بر به روز رسانی روشهای ارزیابی و درمان، بومی سازی روش‌های ارزیابی و درمان و اولویت‌های ملی و کلان کشوری تأکید شده است. از ارزشهای ویژه رشته گفتاردرمانی این است که با تلاش برای بهبود عملکرد ارتباطی افراد مبتلا، آنان را به زندگی مستقل اجتماعی نزدیک می‌کند که می‌تواند به افزایش سطح کیفیت زندگی آنان منجر گردد.

دورنما (چشم‌انداز):

دورنمای اثرات اجرای برنامه بازنگری شده حاضر در دو بازه زمانی ۵ ساله و ۱۰ ساله به شرح زیر پیش بینی میگردد :
چشم انداز ۵ ساله: افزایش سطح کیفی آموزش نظری، عملی و بالینی به طوری که منجر به افزایش دانش و مهارت دانشجویان و دانش آموختگان رشته می‌گردد.

چشم انداز ۱۰ ساله: با اجرای برنامه بازنگری شده، پیش بینی می‌گردد سطح کیفی خدمات تخصصی شامل پیشگیری، ارزیابی، تشخیص و درمان ارتقاء چشمگیری پیدا کند و در نهایت از میزان اختلالات گفتار و زبان در جامعه کاسته و بهداشت روانی افراد در جامعه افزایش می‌یابد و منجر به ارتقای سطح سلامت جامعه می‌گردد.

رسالت (ماموریت):

رسالت این دوره، تربیت نیروهای آگاه به مسائل علمی روز، توانمند، مسئولیت پذیر و حساس به سلامت افراد و جامعه است که تخصص خود را در زمینه‌های پیشگیری و غربالگری اختلالات ارتباط، گفتار، زبان و بلع مورد استفاده قرار دهد و دانش و مهارت خود را در ارزیابی، تشخیص و درمان اولیه و مقدماتی برای برخی اختلالات و مهارت‌های پیشرفته برای بعضی دیگر از این اختلالات را به کار گیرد.

اهداف کلی:

۱. دانش آموختگان در پایان این دوره دانش کافی در زمینه پیشگیری از اختلالات ارتباط، گفتار، زبان و بلع را فرا می‌گیرند و مهارت کافی برای انجام آن را به دست می‌آورند.

۲. دانش‌آموختگان در پایان این دوره دانش کافی در زمینه غربالگری اختلالات ارتباط، گفتار، زبان و بلع را فرا می‌گیرند و مهارت کافی برای انجام آن را به دست می‌آورند.

۳. دانش‌آموختگان در پایان این دوره دانش لازم در زمینه تشخیص اختلالات ارتباط، گفتار، زبان و بلع را فرا می‌گیرند و مهارت کافی برای انجام آن را به دست می‌آورند.

۴. دانش‌آموختگان در پایان این دوره دانش لازم در زمینه ارزیابی مقدماتی یا پیشرفته اختلالات ارتباط، گفتار، زبان و بلع را فرا می‌گیرند و مهارت کافی برای انجام آن را به دست می‌آورند.

۵. دانش‌آموختگان در پایان این دوره دانش لازم در زمینه درمان مقدماتی یا پیشرفته اختلالات ارتباط، گفتار، زبان و بلع را فرا می‌گیرند و مهارت کافی برای انجام آن را به دست می‌آورند.

نقش‌های دانش‌آموختگان در جامعه:

در این مقطع برای دانش‌آموختگان نقش‌های مشاوره‌ای، ارزیابی، تشخیصی-شناسایی، درمانی، پژوهشی، مدیریتی و پیشگیری در نظر گرفته شده است.

وظایف حرفه‌ای دانش‌آموختگان به ترتیب هر نقش به شرح زیر است:

- مشاوره به مراجعان، مراقبان آنها، اعضای تیم توانبخشی و سایر متخصصان مرتبط
- ارزیابی اختلالات گفتار، زبان، ارتباط و بلع
- تشخیص علایم، نوع و شدت اختلالات گفتار، زبان، ارتباط و بلع
- شناسایی عوامل مؤثر بر اختلال و نیازهای مراجعان
- طراحی و اجرای برنامه‌های درمانی برای اختلالات گفتار، زبان، ارتباط و بلع
- اجرای نقش به عنوان درمانگر-پژوهشگر
- رعایت اخلاق حرفه‌ای در بالین
- پیشگیری اولیه، ثانویه، سطح سوم و غربالگری اختلالات گفتار، زبان، ارتباط و بلع

جایگاه شغلی دانش‌آموختگان:

دانش‌آموختگان این دوره می‌توانند در جایگاه‌های زیر انجام وظیفه نمایند:

- کلینیک‌های توانبخشی
- دفتر کار گفتاردرمانی
- مراکز بهداشتی-درمانی و بیمارستانها در بخش‌های گوش، حلق و بینی، نورولوژی، اطفال و روانپزشکی
- محیط‌های آموزشی ویژه برای کودکان مانند مدارس و مهدکودک‌های استثنایی

- مراکز درمانی و توانبخشی در سازمان بهزیستی
- ارائه خدمات در منزل

توانمندی و مهارت‌های مورد انتظار برای دانش‌آموختگان (Expected Competencies)

الف: توانمندی‌های عمومی مورد انتظار: (General Competencies)

انتظار می‌رود دانش‌آموختگان این مقطع در پایان دوره قادر باشند:

- از مهارت‌های ارتباطی-تعاملی به طور مؤثر استفاده کنند.
- از تفکر نقادانه و مهارت‌های حل مسئله در فعالیتهای بالینی استفاده کنند.
- دانش و مهارت فراگرفته شده را به صورت حرفه‌ای و متعهدانه به کار ببرند.

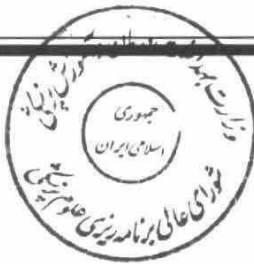
ب: جدول تطبیقی وظایف حرفه‌ای و توانمندی‌های اختصاصی مورد انتظار دانش‌آموختگان و کدهای درسی مرتبط

با آنها

توانمندی اختصاصی	شرح وظایف حرفه‌ای	کد درس مربوطه
مشاوره‌ای	• ارائه مشاوره به مراجعان مبتلا به اختلالات گفتار و زبان در رابطه با کم کردن اثر مشکلات ارتباط، گفتار، زبان و بلع • ارائه مشاوره به اعضای خانواده مراجعان مبتلا به اختلالات گفتار و زبان در ارتباط با نحوه تعامل با آن‌ها • مشاوره با اعضای تیم توانبخشی و سایر متخصصان مرتبط برای ارائه بهتر خدمات توانبخشی و پزشکی به مراجعان مبتلا به اختلالات گفتار و زبان	۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱- ۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶- ۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۳- ۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹
ارزیابی	• ارزیابی آسیب‌های نیازمند به خدمات گفتاردرمانی • ارزیابی‌های دهانی، وضعیت گفتار، زبان، ارتباط و بلع را اجرا و نتایج آن را تفسیر کنند. • بکارگیری نتایج ارزیابی‌های شنوایی، هوشی و تکاملی در ارزیابی، تشخیص و درمان اختلالات مربوطه	۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱- ۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶- ۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۳- ۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹

توانمندی اختصاصی	شرح وظایف حرفه ای	کد درس مربوطه
تشخیصی - شناسایی	- تشخیص علایم و نشانه های اختلالات گفتار، زبان، ارتباط و بلع در هر بیمار - تشخیص نوع و شدت اختلالات گفتار، زبان، ارتباط و بلع در هر بیمار - شناسایی عوامل محیطی، جسمی و خانوادگی مؤثر در تشدید و یا بهبود اختلال در هر بیمار - شناسایی نیاز بیمار و خانواده او برای ارجاع به سایر متخصصان	۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱- ۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶- ۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۳- ۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹
درمانی	- طراحی برنامه درمانی، اجرای صحیح روش درمانی در اختلالات تکاملی زبان با علل آسیب شنوایی، ناتوانی های ذهنی و اوتیسم - طراحی برنامه درمانی، اجرای صحیح روش درمانی در آفازی - طراحی برنامه درمانی، اجرای صحیح روش درمانی در اختلال بلع کودکان و بزرگسالان - طراحی برنامه درمانی، اجرای صحیح روش درمانی در اختلالات گفتار شامل لکنت، اختلال صدا و حنجره، اختلالات صدای گفتار و اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد	۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱- ۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶- ۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۳- ۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹
پژوهشی	کمک در اجرای پژوهش های بالینی شامل معرفی مورد، جمع آوری داده، کمک به سازمان دهی و ورود داده به نرم افزار	۱۹-۲۰-۳۷-۴۲
مدیریتی	- رعایت اخلاق حرفه ای - انجام مکاتبات بالینی و ارجاع ها - رعایت نظم و مقررات بالینی - بررسی تجهیزات بالینی، تنظیم و اعلام نیازها - تعامل و ارتباط مناسب با مراجع و همراهان	۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱- ۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶- ۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۳- ۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹
پیشگیری	- پیشگیری اولیه و ثانویه به منظور جلوگیری از بروز و تشدید اختلالات گفتار، زبان، ارتباط و بلع از طریق آموزش به فرد، خانواده و جامعه - غربالگری اختلالات گفتار، زبان، ارتباط و بلع در سطح جامعه - پیشگیری در سطح سوم از طریق درمان توانبخشی اختلالات گفتار، زبان، ارتباط و بلع	۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱- ۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶- ۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۳- ۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹

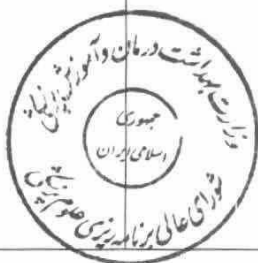
ج: مهارت‌های عملی مورد انتظار (Expected Procedural Skills):

ردیف	مهارت	حداقل تعداد موارد انجام مهارت برای یادگیری		
		مشاهده	کمک در انجام	انجام مستقل
۱	تحلیل سیگنال صوتی با Praat	۲	۱	۱
۲	انجام عملی تنفس مصنوعی	۲	۱	۱
۳	گرفتن نبض و فشارخون	۲	۲	۲
۴	ارزیابی رفلکس‌های طبیعی نوزادان و کودکان و رفلکس‌های پاتولوژیک در فلج مغزی	۲	۲	۲
۵	اجرای نمونه‌گیری گفتار	۲	۲	۲
۶	تحلیل سطوح گفتار و زبان (به ازای هر سطح)	۲	۲	۲
۷	اجرای تکنیک‌های درمان (Fading, modeling, prompting, shaping, manual Guidance, instruction) به ازای هر تکنیک	۲	۲	۲
۸	اجرای تکنیک‌های تقویت و بازداری	۲	۲	۲
۹	اجرای روش‌های درمانی کودک-محور شامل تکنیک‌های Indirect language stimulation	۲	۲	۲
۱۰	اجرای روش‌های درمانی درمانگر-محور شامل Drill, Drill play, Modeling به ازای هر روش	۲	۲	۲
۱۱	اجرای روش‌های درمانی هیبرید شامل Focused stimulation, Vertical structuring, Milieu Teaching, Incidental Teaching, Mand-model approach, Script Therapy به ازای هر روش	۲	۲	۲
۱۲	اجرای آزمون‌های ارزیابی مهارت‌های شنیداری شامل آزمون توانا، آزمون مدرس، APT-HI و آشنایی با آزمون Ling	۲	۲	۲
۱۳	اجرای روش‌های ارتباطی شامل رویکردهای AVT, AOT, speech reading, cued speech, sign language و total communication در توانبخشی شنوایی	۲	۲	۲
۱۴	اجرای روش Ling و روش‌های تصحیح تولید	۲	۲	۲

۱۵	اجرای عملی روشهای ارزیابی در دوره pre-linguistic	۲	۲	۲	۶
۱۶	اجرای عملی روشهای مداخله در دوره pre-linguistic	۲	۲	۲	۶
۱۷	اجرای عملی روشهای ارزیابی در دوره emerging language	۲	۲	۲	۶
۱۸	اجرای عملی روشهای مداخله در دوره emerging language	۲	۲	۲	۶
۱۹	اجرای عملی روشهای ارزیابی در دوره developing language	۲	۲	۲	۶
۲۰	اجرای عملی روشهای مداخله در دوره developing language	۲	۲	۲	۶
۲۱	اجرای آزمون های غربالگری و ارائه مشاوره های پیشگیرانه از اختلالات خواندن و نوشتن	۲	۲	۲	۶
۲۲	ارزیابی و تحلیل خطاهای خواندن و نوشتن	۲	۲	۲	۶
۲۳	اجرای آزمونها و تکنیکهای ارزیابی لکنت در کودکان SSI-KiddyCat, Cat, SSI-%SS, SR۴, SSI	۲	۲	۲	۶
۲۴	اجرای روش های شکل دهی روانی گفتار	۲	۲	۲	۶
۲۵	اجرای روش های ارزیابی شنیداری-ادراکی صوت (غیررسمی و رسمی با استفاده از مقیاس GRBAS)، ارزیابی تنفس (الگوی تنفس، حجم تنفس، فشار تنفس، جریان هوای تنفسی و هماهنگی گفتار و تنفس)، لمس حنجره (روش آرسون)	۲	۲	۲	۶
۲۶	اجرای برنامه های صوت درمانی با تمرکز بر شیوه های تسهیل کننده صوت	۲	۲	۲	۶
۲۷	اجرای عملی ارزیابی بیان شفاهی، درک شنیداری، خواندن و نوشتن؛ اجرای عملی ارزیابی نامیدن؛	۲	۲	۲	۶
۲۸	اجرای عملی RET؛ اجرای عملی HELPSS؛ اجرای عملی VAT؛ اجرای عملی PACE؛ اجرای عملی MIT؛ اجرای عملی درمان آگراتیسم (Treatment of underlying forms)؛ اجرای عملی درمان آگرافی (Anagram and copy treatment)؛ اجرای عملی درمان آکسی (Establishing Key Words)؛ اجرای عملی LOT	۲	۲	۲	۶

۲۹	اجرای روش های تحریک دهانی Beckman در اختلال تغذیه و بلع	۲	۲	۲	۶
۳۰	اجرای روش های جیرانی در اختلال تغذیه و بلع (تغییر وضعیت، تغییر غلظت ماده غذایی، تغییر روش ارائه ماده غذایی و استفاده از پروتزها)	۲	۲	۲	۶
۳۱	اجرای روش های توانبخشی در اختلال تغذیه و بلع (مانورهای بلع، روش های افزایش درون دادهای حسی، روش های تقویت عضلات)	۲	۲	۲	۶
۳۲	تاریخچه گیری ارزیابی ساختار و عملکرد اندام های درگیر در بلع -اجرای روش های درمانی اختلال بلع (فازهای دهانی و دهانی- حلقی) در نوزادان، کودکان و بزرگسالان	۲	۲	۲	۶
۳۳	انجام معاینه اندام های گفتاری؛ معاینه دستگاه تنفسی برای تولید گفتار؛ معاینه دستگاه کامی-حلقی؛ معاینه دستگاه تشدید؛ معاینه دستگاه تلفظ؛ ارزیابی آهنگ گفتار	۲	۲	۲	۶
۳۴	اجرای روش های درمانی نقائص زیر سیستم های تولید گفتار در اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد شامل روشهای درمان نقائص تشدید، آواسازی، تنفس، تولید، و آهنگ گفتار	۲	۲	۲	۶
۳۵	اجرای روش های غیر گفتاری کنترل حرکتی شامل ماساژ، دستورزی، PNF و تعادل	۲	۲	۲	۶
۳۶	تهیه ابزارهای low-tech برای روش های ارتباطی مکمل و جایگزین	۲	۱	۱	۴
۳۷	اجرای روش های ارزیابی ویژه اختلالات صداهای گفتار	۲	۲	۲	۶
۳۸	اجرای روش های درمانی مبتنی بر حرکت (شامل روش های فراخوانی و ایجاد صداهای گفتاری، perceptual phonetic placement training، Gradual Phonetic approximation, shaping core vocabulary ، traditional approach approach) به ازای هر روش	۲	۲	۲	۶

۶	۲	۲	۲	اجرای روش های درمانی مبتنی بر زبان شامل (minimal multiple oppositions pair contrast therapy whole Language . cycles approach , therapy intervention) به ازای هر روش	۳۹
۶	۲	۲	۲	اجرای عملی مراحل شکل دهی طرحواره استفاده از اشیاء برای یک کودک در طیف یا بیمار نما؛ اجرای عملی یکی از رویکردهای گفتاردرمانی مبتنی بر ABA؛ اجرای شش مرحله سیستم پکس برای یک کودک در طیف یا بیمار نما	۴۰
۶	۲	۲	۲	انجام احیا پایه یک و دو نفره (استفاده از ماکت، کار با الکتروشوک خودکار خارجی (AED) شرکت در تمرین (دور میزی، اطفای حریق، ...) آشنایی با انجام تریاژ پایه	۴۱

راهبردهای آموزشی (Educational Strategies)

این برنامه بر راهبردهای زیر استوار است:

- آموزش مبتنی بر وظایف حرفه ای (Task based)
- آموزش توأم دانشجو و استاد محور
- آموزش مبتنی بر مشکل (Problem based)
- آموزش جامعه‌نگر (community oriented)
- آموزش بیمارستانی (hospital based)
- آموزش مبتنی بر شواهد (evidence based)

روش‌ها و فنون آموزشی:

- انواع کنفرانسهای داخل بخشی، بین بخشی، بیمارستانی، بین رشته‌ای، بین دانشگاهی و سمینار
- بحث در گروه‌های کوچک - کارگاه‌های آموزشی - ژورنال کلاب و کتاب خوانی - case presentation
- راندهای کاری و آموزشی - آموزش سرپایی - آموزش در اتاق عمل، اتاق اقدامات عملی یا آزمایشگاه
- آموزش از راه دور بر حسب امکانات
- self education, self study
- روش و فنون آموزشی دیگر بر حسب نیاز و اهداف آموزشی

انتظارات اخلاقی از فراگیران

انتظار می‌رود که فراگیران:

- منشور حقوقی (۱) بیماران را دقیقاً رعایت نمایند.
- مقررات مرتبط با حفاظت و ایمنی (Safety) فردی، کارکنان و محیط کار را دقیقاً رعایت نمایند. (این مقررات توسط گروه آموزشی مربوطه بازنگری می‌شود)
- مقررات مرتبط با Dress Code (۲) را رعایت نمایند.
- از منابع و تجهیزاتی که تحت هر شرایط با آن کار می‌کنند، محافظت نمایند.
- به استادان، کارکنان، هم‌دوره‌ها و فراگیران دیگر احترام بگذارند و در ایجاد جو صمیمی و احترام‌آمیز در محیط کار مشارکت نمایند.
- در نقد برنامه‌ها، ملاحظات اخلاق اجتماعی و حرفه‌ای را رعایت کنند.
- موارد ۱ و ۲ در بخش ضمایم این برنامه آورده شده‌اند.

ارزیابی فراگیران:

الف- روش ارزیابی:

دانشجویان با روشهای زیر ارزیابی خواهند شد:

- کتبی
- شفاهی
- آزمون ۳۶۰ درجه
- ارزیابی کارپوشه (port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن است.
- OSCE (Objective Structured Clinical Examination)
- DOPS (Direct Observation of Procedural Skills)
- Project Based Assessment

ب- دفعات ارزیابی:

- مستمر
- دوره‌ای
- نهایی

فصل دوم

حداقل نیازهای برنامه آموزشی

رشته گفتاردرمانی

در مقطع کارشناسی پیوسته

حداقل هیئت علمی مورد نیاز:

الف) اعضای هیئت علمی ثابت و تمام وقت بر اساس ضوابط شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی در رشته گفتاردرمانی

ب) گروه های آموزشی پشتیبان:

- گروه آموزشی گفتاردرمانی
- گروه های علوم پایه: زبان انگلیسی، زبان شناسی، روانشناسی، فیزیولوژی، آناتومی و فارماکولوژی
- گروه های تخصصی: گوش، حلق و بینی، مغز و اعصاب، اطفال، روانپزشکی

کارکنان آموزش دیده مورد نیاز برای اجرای برنامه:

- کارشناس ارشد گفتاردرمانی دارای مهارت سرپرستی بالینی ۲ نفر
- کارشناس آموزش ۱ نفر
- کارشناس سایت ۱ نفر

فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز:

- کلاسهای درسی - اتاق دانشجویان - اینترنت با سرعت کافی
- سالن کنفرانس - بایگانی آموزش - کتابخانه
- اتاق اساتید - اتاق رایانه - وب سایت آموزشی اختصاصی گروه آموزشی

فضاها و عرصه های اختصاصی مورد نیاز:

عرصه های آموزشی و بالینی، مراکز بهداشتی- درمانی، بیمارستان ها، کلینیک های تخصصی، مدارس و مراکز بهزیستی مورد نیاز است. به ازاء هر دو دانشجو که وارد عرصه کارآموزی و کارورزی می شوند حداقل ۱ اتاق درمان استاندارد وجود داشته باشد.

- اتاق درمان استاندارد برای رشته گفتار درمانی باید شرایط زیر را داشته باشد:
- ۱. حداقل ۳ در ۳ و حداکثر ۳ در ۵ متر مربع باشد.
- ۲. نور طبیعی داشته باشد.
- ۳. حداکثر سر و صدای اتاق 50 db باشد.
- ۴. به سرویس های بهداشتی دسترسی آسان داشته باشد.
- ۵. دسترسی آسان به اتاق درمان (در طبقه همکف باشد یا قابلیت دسترسی به آسانسور وجود داشته باشد).
- ۶. سیستم گرمایشی، سرمایشی و تهویه مناسب وجود داشته باشد.

۷. همچنین لازم است یکی از اتاق‌های درمان هر کلینیک مجهز به دوربین مدار بسته با چرخش زاویه (یا آینه یک طرفه) و دارای سیستم صوتی با کیفیت گردد.

جمعیتها یا نمونه‌های مورد نیاز:

به ازای یک واحد کارآموزی برای هر دانشجو، حداقل یک مراجع دارای اختلال آسیب شنوایی، کم توان ذهنی، اتیسم، دیرگفتار، آفازی، شکاف کام، لکنت، اختلال صداهای گفتاری، اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد، اختلال بلع، اختلالات صدا و حنجره وجود داشته باشد.

تجهیزات اختصاصی عمده (سرمایه‌ای) مورد نیاز:

شماره	دستگاه‌ها و تجهیزات
۱	ویدئو پروژکتور
۲	Visual analyzer
۳	سیستم کامپیوتری دارای اتصال اینترنت
۴	LCD
۵	تجهیزات مربوط به آموزش مجازی
۶	وایت‌بورد یا اسمارت‌بورد یا ای‌بورد
۷	وسایل کمک آموزشی و درمانی برای کودکان و بزرگسالان در عرصه بالینی
۸	تجهیزات تخصصی دیجیتال voice recorder
۹	نرم‌افزارهای تحلیل نمونه گفتار و زبان
۱۰	نرم‌افزارهای آموزشی مناسب برای محیط‌های بالینی

فصل سوم

مشخصات دوره و دروس برنامه آموزشی رشته گفتاردرمانی در مقطع کارشناسی پیوسته

Speech Therapy

مشخصات دوره:

نام دوره: گفتاردرمانی

مقطع: کارشناسی پیوسته (BS)

طول دوره و ساختار آن:

براساس آیین نامه و ضوابط دوره کارشناسی پیوسته مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی می باشد.
تعداد کل واحدهای درسی در این دوره ۱۳۲ واحد است که به شرح زیر می باشد:

تعداد واحد	نوع واحد
۲۴ واحد	دروس عمومی
۷۸ واحد	دروس اختصاصی اجباری (Core)
۶ واحد	کارآموزی
۱۸ واحد	کارآموزی در عرصه
۶ واحد	دروس اختصاصی اختیاری (Non Core)
۱۳۲ واحد	جمع کل

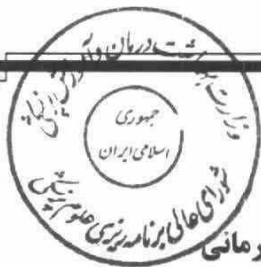
جدول الف - دروس عمومی برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتاردرمانی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعات دروس			پیش نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۱	دو درس از دروس مبانی نظری اسلام	۴	۶۸	-	۶۸	-
۲	یک درس از دروس اخلاق اسلامی	۲	۳۴	-	۳۴	-
۳	یک درس از دروس انقلاب اسلامی	۲	۳۴	-	۳۴	-
۴	یک درس از دروس تاریخ و تمدن اسلامی	۲	۳۴	-	۳۴	-
۵	یک درس از دروس آشنایی با منابع اسلامی	۲	۳۴	-	۳۴	-
۶	ادبیات فارسی	۲	۳۴	-	۳۴	-
۷	زبان انگلیسی عمومی	۲	۳۴	-	۳۴	-
۸	تربیت بدنی ۱	۱	-	۳۴	۳۴	-
۹	تربیت بدنی ۲	۱	-	۳۴	۳۴	تربیت بدنی ۱
۱۰	دانش خانواده و جمعیت	۲	۳۴	-	۳۴	-
۱۱	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران	۲	۳۴	-	۳۴	-
۱۲	علوم و معارف دفاع مقدس	۲	۳۴	-	۳۴	-
	جمع	۲۴				

تذکر: گذراندن این دروس مطابق عناوین دروس عمومی معارف اسلامی مصوب جلسه ۵۴۲ مورخ ۸۳/۴/۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی (جدول زیر) است.

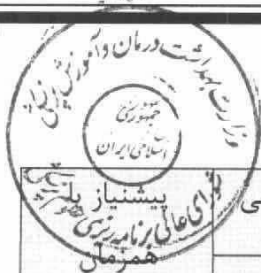
گرایش	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت		
			نظری	عملی	جمع
۱- مبانی نظری اسلام	اندیشه اسلامی ۱ (مبدا و معاد)	۲	۳۴	-	۳۴
	اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۲	۳۴		۳۴
	انسان در اسلام	۲	۳۴		۳۴
	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۲	۳۴		۳۴
۲- اخلاق اسلامی	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۲	۳۴	-	۳۴
	اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	۲	۳۴		۳۴
	آیین زندگی (اخلاق کاربردی)	۲	۳۴		۳۴
	عرفان عملی اسلام	۲	۳۴		۳۴
۳- انقلاب اسلامی	انقلاب اسلامی ایران	۲	۳۴	-	۳۴
	آشنایی با قانون اساسی ج ۱ ایران	۲	۳۴		۳۴
	اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)	۲	۳۴		۳۴
۴- تاریخ و تمدن اسلامی	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	۳۴	-	۳۴
	تاریخ امامت	۲	۳۴		۳۴
۵- آشنایی با منابع اسلامی	تفسیر موضوعی قرآن	۲	۳۴	-	۳۴
	تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۲	۳۴		۳۴

جدول ب: دروس اختصاصی اجباری (core) برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتاردرمانی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیشنیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	نظر ی	عملی	جمع	
۰۱	اصول توانبخشی	۱	۰.۵	۰.۵	۹	۱۷	۲۶	-
۰۲	اصطلاحات پزشکی	۱	۱	-	۱۷	-	۱۷	-
۰۳	زبان تخصصی	۱	۰.۵	۰.۵	۹	۱۷	۲۶	-
۰۴	آواشناسی	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	۰.۵
۰۵	زبان شناسی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۰۶	آناتومی عمومی	۲/۵	۲	۰.۵	۳۴	۱۷	۵۱	-
۰۷	آناتومی و نورواناتومی دستگاه گفتار و شنوایی	۳	۲	۱	۳۴	۳۴	۶۸	۰.۶
۰۸	فیزیولوژی و نوروفیزیولوژی دستگاه گفتار و شنوایی	۳	۳	-	۵۱	-	۵۱	۰.۷
۰۹	شنوایی شناسی و روش های ارزیابی دستگاه شنوایی	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	-
۱۰	آنالیز اکوستیک گفتار	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	-
۱۱	بهداشت عمومی و کمک های اولیه	۱	۰.۵	۰.۵	۹	۱۷	۲۶	-
۱۲	روانشناسی عمومی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۱۳	روانشناسی رشد و تکامل	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	۱۲
۱۴	روانشناسی زبان	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	۰.۵
۱۵	آسیب شناسی دستگاه گفتار	۱/۵	۱/۵	-	۲۶	-	۲۶	-
۱۶	روانپزشکی کودک و نوجوان	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	۱۳

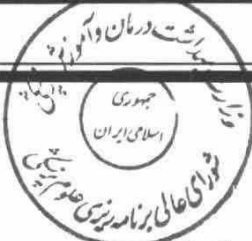

دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی		
		جمع	نظری	عملی	نظری	عملی	جمع
۱۷	رشد روانی حرکتی و اختلالات آن	۱	۱/۵	۱/۵	۹	۱۷	۲۶
۱۸	روان شناسی یادگیری	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴
۱۹	آمار مقدماتی	۱	۱	-	۱۷	-	۱۷
۲۰	روش تحقیق در آسیب شناسی گفتار و زبان	۱	۱/۵	۱/۵	۹	۱۷	۲۶
۲۱	ژنتیک پزشکی	۱	۱۷	-	۱۷	-	۱۷
۲۲	ارتودنسی در رابطه با گفتار	۱	۱۷	-	۱۷	-	۱۷
۲۳	بیماری های گوش، گلو، بینی و کاربرد جراحی در درمان آن ها	۱	۱/۵	۱/۵	۹	۱۷	۲۶
۲۴	بیماری های اعصاب در ارتباط با اختلالات گفتار و زبان	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴
۲۵	مبانی آسیب شناسی گفتار و زبان (گفتار درمانی)	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴
۲۶	رشد و تکامل گفتار و زبان	۳	۲	۱	۳۴	۳۴	۶۸
۲۷	اختلالات تکاملی زبان ۱	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱
۲۸	اختلالات تکاملی زبان ۲	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱
۲۹	اختلالات تکاملی گفتار و زبان در آسیب شنوایی	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱
۳۰	اختلال خواندن و نوشتن	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱
۳۱	اختلال روانی گفتار	۳	۲	۱	۳۴	۳۴	۶۸
۳۲	اختلالات صوت	۳	۲	۱	۳۴	۳۴	۶۸
۳۳	زبان پریشی (آفازی) بزرگسال	۳	۲	۱	۳۴	۳۴	۶۸

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیشنیاز یا همزمان
		جمع	نظری	عملی	نظری	عملی	جمع	
۳۴	اختلال گفتار در شکاف لب و کام	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	۲۳-۰۰۷
۳۵	اختلال بلع دهانی- حلقی در نوزادان، کودکان و بزرگسالان	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	۲۳-۱۵-۰۰۸-۰۰۷ ۲۴
۳۶	اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	۲۶-۰۰۸
۳۷	اخلاق حرفه ای در گفتاردرمانی	۱	۱	-	۱۷	-	۱۷	-
۳۸	اختلالات صداها ی گفتار	۳	۲	۱	۳۴	۳۴	۶۸	۲۶-۰۰۸-۰۰۴
۳۹	روش های ارتباطی مکمل و جایگزین در اختلالات گفتار و زبان	۱	۰.۵	۰.۵	۹	۱۷	۲۶	-
۴۰	اختلال طیف اتیسم	۱	۰.۵	۰.۵	۹	۱۷	۲۶	۲۷-۲۶
۴۱	اصول و مبانی مدیریت خطر حوادث و بلایا	۲	۱	۱	۱۷	۳۴	۵۱	-
۴۲	پروژه	۲	-	۲	-	۶۸	۶۸	۲۰-۱۹
جمع		۷۸						

جدول ج: واحدهای کارآموزی و کارآموزی در عرصه برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتاردرمانی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی	تعداد ساعات درسی	پیشنیاز یا همزمان
۴۳	کارآموزی (۱)	۲	۱۰۲	۲۵
۴۴	کارآموزی (۲)	۲	۱۰۲	۴۳-۲۶
۴۵	کارآموزی (۳)	۲	۱۰۲	۴۴-۳۷
۴۶	کارآموزی در عرصه (۱)	۳	۱۵۳	۴۵
۴۷	کارآموزی در عرصه (۲)	۳	۱۵۳	۴۶
۴۸	کارآموزی در عرصه (۳)	۶	۳۰۶	۴۷
۴۹	کارآموزی در عرصه (۴)	۶	۳۰۶	۴۸

جدول د: دروس اختصاصی اختیاری (non core) برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته گفتاردرمانی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیشنیاز
		جمع	نظری	عملی	نظری	عملی	جمع	
۵۰	داروشناسی برای درمانگران گفتار و زبان	۱	۱	-	۱۷	-	۱۷	-
۵۱	ارتباط شناسی سالمندان	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۵۲	آشنایی با نظام های طبقه بندی بیماری و ناتوانی	۲	۱/۵	۰/۵	۲۶	۱۷	۴۳	-
۵۳	مشاوره در گفتاردرمانی	۱	۱	-	۱۷	-	۱۷	-
۵۴	بازی درمانی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۵۵	اصول و روشهای فعالیت های گروهی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
۵۶	کاربرد روشهای پاراکلینیک در گفتاردرمانی	۲	۲	-	۳۴	-	۳۴	-
جمع		۱۲						

هیچ یک از دروس اختیاری پیش نیاز ندارد و دانشجو می بایست ۶ واحد از دروس فوق (جدول د) را بگذراند.

کد درس: ۰۱

نام درس: اصول توانبخشی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آگاهی با رشته‌های توانبخشی

شرح درس: در این درس دانشجو با اهداف کلی توانبخشی، طبقه‌بندی و تعاریف آن، اعضای تیم توانبخشی و نقش کارشناس گفتاردرمانی در تیم آشنا می‌شود و به طور عملی به مشاهده فعالیت‌های توانبخشی در مراکز می‌پردازد تا در آینده بتواند در تیم توانبخشی فعالیت کند.

رئوس مطالب نظری (۹ ساعت):

- ۱- تعریف توانبخشی
- ۲- تاریخچه توانبخشی
- ۳- آشنایی با اعضای گروه توانبخشی (تیم توانبخشی):
 - الف) گفتاردرمانی
 - ب) شنوایی شناسی
 - ج) فیزیوتراپی
 - د) کاردرمانی
 - ه) بینایی سنجی
 - و) ارتوپدی فنی
- ۴- انواع توانبخشی:
 - الف) توانبخشی پیشگیری
 - ب) توانبخشی پزشکی
 - ج) توانبخشی حرفه‌ای
- ۵- تعریف سلامتی
- ۶- تعریف آسیب، ناتوانی و مشارکت
- ۷- تعریف مددجو
- ۸- توانبخشی گفتار و زبان
 - الف) کودکان
 - ب) بزرگسالان

رئوس مطالب عملی (۱۷ ساعت):

- ۱- مشاهده ۵ مرکز توانبخشی شامل مشاهدات زیر:

- مشاهده فعالیت حرفه‌ای متخصصان بالینی از رشته‌های مختلف
- مشاهده فرایند توانبخشی مراجعان شامل پذیرش، ارجاع به بخشهای مختلف، و چگونگی ارائه خدمات توانبخشی به آنها
- تهیه و ارائه گزارش کتبی

منابع اصلی درس آخرین چاپ:

۱. میرخانی، م. مبانی توانبخشی. تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.
۲. گروه مؤلفان. اصول و مبانی توانبخشی. تهران: مؤسسه علوم و فنون معین.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهار گزینه‌ای و در حیطه مهارتی با استفاده از گزارش کتبی و چک لیست انجام می شود.

نام درس: اصطلاحات پزشکی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با اصطلاحات پزشکی و گفتاردرمانی

شرح درس: در این درس دانشجویان با اصطلاحات پزشکی و گفتاردرمانی آشنا می شوند تا بتوانند در مطالعه متون و درک مطالب تخصصی از آنها استفاده کنند.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری):

۱. ریشه ها، پسوندها و پیشوند های اصطلاحات تخصصی در :

- General physiology and anatomy,
- Sensory system,
- Motor system,
- Respiratory system,
- Nervous system,
- Swallowing,
- ENT, Psychiatry, Psychology, Neurology,
- Speech and Language Pathology

منابع اصلی درس آخرین چاپ:

1. Barbara, J., & Cohen, M. Medical Terminology: An Illustrated Guide. Lippincott Williams & Williams
2. Nicolosi, H., Harryman, E., and Kreshech, G. Terminology of communication disorders: speech, language, hearing Baltimore: Williams & Williams's publishers.

۳. براهنی، محمد نقی و همکاران. واژه نامه روانشناسی زمینه های وابسته. تهران: فرهنگ معاصر.

۴. همایون، همادخت. واژه نامه زبان شناسی و علوم وابسته (با تجدید نظر و اضافات). تهران: انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

۵. نیلی پور، رضا و همکاران. فرهنگ آسیب شناسی گفتار و زبان، تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهار گزینه‌ای انجام می شود و در حیطه مهارتی بصورت ارائه گزارش شفاهی و آزمون کتبی به استفاده از چک لیست انجام می شود.

کد درس: ۰۳

نام درس: زبان تخصصی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: افزایش مهارت دانشجویان در درک و بیان مطالب تخصصی در حوزه آسیب شناسی گفتار و زبان

شرح درس: در این درس دانشجویان در درک و بیان مطالب تخصصی گفتاردرمانی و آسیب شناسی گفتار و زبان به زبان انگلیسی مهارت پیدا می کنند تا در آینده بتوانند از این مهارت در به روز رسانی دانش نظری و عملی خود، مستندسازی فعالیتهای بالینی و برقراری ارتباط با دیگران به صورت کتبی و شفاهی، فهم و درک مطالب تخصصی با هدف ارتقاء دانش و مهارت بالینی استفاده نمایند.

رئوس مطالب نظری (۹ ساعت):

۱. آشنایی با اصطلاحات تخصصی رشته گفتاردرمانی
۲. آشنایی با کتاب ها و مجله های تخصصی آسیب شناسی گفتار و زبان
۳. درک مطالب تخصصی در مورد اختلالات گفتار و زبان
۴. آشنایی با اصول و قواعد نگارش به زبان انگلیسی به منظور نامه نگاری، گزارش نویسی، و نگارش مقالات کوتاه

رئوس مطالب عملی (۱۷ ساعت):

۱. گردآوری مطالب در رابطه با گفتاردرمانی و آسیب شناسی گفتار و زبان از کتاب ها و نشریه های انگلیسی
۲. ترجمه متون تخصصی
۳. ارائه مطالب تخصصی بصورت شفاهی و کتبی به زبان انگلیسی.

منابع اصلی درس آخرین چاپ:

1. Nicolosi, H., Harryman, E., and Kreshech, G. Terminology of communication disorders: speech, language, hearing. Baltimore: Williams & Williams publishers
2. Chapey, R. Language intervention strategies in aphasia and related neurogenic communication disorders. London: Lippincott Williams & Wilkins
3. McNeil, MR. Clinical management of sensorimotor speech disorders. New York: Thieme medical publisher.
4. Paul, R. & Norbury, C. Language disorders from infancy through adolescence. St. Louis, Missouri: Elsevier, Mosby

۵. نیلی پور، ر و همکاران. فرهنگ آسیب شناسی گفتار و زبان، تهران: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.

۶. متون تخصصی به زبان انگلیسی

۷. نشریات تخصصی رشته گفتاردرمانی به زبان انگلیسی.

۸. سایتهای اینترنتی آسیب شناسی گفتار و زبان (گفتاردرمانی)

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهار گزینه‌ای انجام می شود و در حیطه مهارتی بصورت ارائه گزارش شفاهی و آزمون کتبی به استفاده از چک لیست انجام می شود.

نام درس: آواشناسی

کد درس: ۰۴

پیش نیاز یا همزمان: زبان شناسی

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری-عملی

هدف کلی درس: آشنایی با آواشناسی و واجشناسی بین المللی با تمرکز بر زبان فارسی

شرح درس: در این درس دانشجویان با دانش آواشناسی و واجشناسی بین المللی آشنا می شوند و با آواها، جایگاه و شیوه تولید، واحدهای زبر زنجیری، فرایندهای آوایی، آوانگاری و واجنگاری زبان فارسی را بطور کامل فرا می گیرند تا در آینده بتوانند از این اطلاعات در تجزیه و تحلیل آسیب‌های گفتار و زبان فارسی استفاده کنند.

رئوس مطالب نظری (۱۷ ساعت):

۱. تعریف آواشناسی و واجشناسی بین المللی و زبان فارسی، آوا و واج، آوانگاری و واج نگاری، تاریخچه و ابعاد و کاربرد و فایده آنها.
۲. رابطه آوا با زبان و رابطه آواشناسی با زبان شناسی.
۳. رابطه آواشناسی با واج شناسی.
۴. شاخه های آواشناسی.
۵. واج ها: همخوانها و واکه ها(هجا و تکواژ)، قوانین واجی، واجگونه ها، آوانگاری و واج نگاری .
۶. اندام های موثر در تولید آواها و نقش هر یک.
۷. طبقه بندی آواهای زبان فارسی.
۸. واحدهای زنجیری گفتار (واکه ها . همخوانها).
۹. دسته بندی واکه ها.
۱۰. دسته بندی همخوانها.
۱۱. واحدهای زبر زنجیری.
۱۲. واحدهای آوایی مرکب (هجا، واژه، جمله).
۱۳. فرایندهای آوایی (تولید ناقص، همگونی همخوانها، همگونی همخوان با واکه، ناهمگونی همخوانها، هماهنگی واکه ای، قلب، حذف، اضافه، تبدیل، تغییر هجایی، تکیه جمله).
۱۴. دیدگاه های آواشناسی و واجشناسی مربوط به فراگیری زبان اول و یادگیری زبان دوم.

رئوس مطالب عملی (۳۴ ساعت):

۱. آوا نگاری نمونه های گفتار هنجار.
۲. آوا نگاری نمونه های گفتار ناهنجار
۳. واج نگاری نمونه های گفتار هنجار
۴. واج نگاری نمونه های گفتار ناهنجار
۵. بررسی آواهای بومی منطقه

منابع اصلی درس آخرین چاپ:

۱. ثمره، ی. آواشناسی زبان فارسی. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
۲. حق شناس، ع. آواشناسی. تهران: انتشارات آگاه.
۳. مشکوه الدینی، م. ساخت آوایی زبان. مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد.
4. Davenport, M. & Hannahs, S. Introduction phonetics and phonology.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای انجام میشود. در حیطه مهارتی دانشجو باید نمونه های گفتاری ارائه شده را آوانگاری و واج نگاری نماید، توانایی دانشجو با چک لیست ارزشیابی می شود.

کد درس: ۰۵

نام درس: زبان شناسی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با زبان و سطوح و اجزا و نقش و کارکرد آن در ارتباط

شرح درس: در این درس دانشجویان با دانش زبانشناسی و روشهای مطالعه زبان و اجزا و کارکردهای آن آشنا می‌شوند تا بتوانند از این اطلاعات در تجزیه و تحلیل و درمان آسیب‌های گفتار و زبان استفاده کنند.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

۱. منشا زبان: الهی و طبیعی و اجتماعی و جسمانی و ابزاری و ژنی

۲. زبان انسان و زبان حیوان: ارتباط و ویژگیهای زبان و گفتگوی با حیوانات و نخستینها

۳. واژه‌سازی: ریشه شناسی و راههای واژه‌سازی ابداع و وامگیری و ...

۴. تکواژشناسی / صرف: تکواژ و تکواژگونه و قواعد

۵. نحو: سنتی و گروه‌ساختی و زایشی و نقشگرا و وابستگی و شناختی

۶. معناشناسی واژگانی: مختصات معنایی و نقشهای معنایی و روابط معنایی و همایی

۷. کاربردشناسی: بافت و ارجاع و کنش گفته‌ها و ادب

۸. تحلیل گفتمان / گفتمان شناسی: تعبیر و استنباط و انسجام و پیوستگی و گفتگو / دیالوگ و اصول همیاری گرایس

۹. زبان و مغز: زبان عصب شناسی و مناطق مغزی زبان و پدیده‌های نوک زبانی و لغزش زبانی و زبان‌پریشی و شنود دوگوشی و دوره حساس رشد

۱۰. فراگیری زبان اول / یادگیری زبان اول: فراگیری آواچی و صرفی و نحوی و معنایی

۱۱. فراگیری زبان دوم / یادگیری زبان دوم: فراگیری یا یادگیری و روشها و یادگیرندگان و مهارتها و توانشها و کنشها

۱۲. ایماها و زبان اشاره: انواع ایماها و اشاره‌ها و انواع زبانهای اشاره و مختصات آنها

۱۳. تاریخ و تحول زبان: خانواده و درخت و تطبیقی و تاریخ و در زمانی و همزمانی و..

۱۴. زبان و گونه‌های جغرافیایی زبانی: گونه استاندارد و لهجه و گویش و دوزبانگی و زبان آمیخته

۱۵. زبان و گونه‌های اجتماعی زبانی: جامعه شناسی زبان و شبکه‌های زبانی و اعتبار اجتماعی زبان و گونه‌های شغلی و سنی و جنسی

۱۶. زبان و فرهنگ: نسبت زبانی و مقولات فرهنگی و اجتماعی و جنسیتی و جهان‌شناختی

منابع اصلی درس آخرین چاپ:

۱. یول، ج. مطالعه زبان. ترجمه: علی رحیمی. تهران: نشر جنگل.
۲. فالك، ج. اس. زبان‌شناسی و زبان: بررسی مفاهیم بنیادی زبان شناسی. ترجمه: خسرو غلامعلی زاده. مشهد: نشر آستان قدس رضوی.
۳. نجفی، ا. مبانی زبان‌شناسی و کاربرد آن در زبان فارسی. تهران: انتشارات نیلوفر.
4. Fromkin, V., Rodman, R. & Hyams, N. An introduction to language. Thomson Henle

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهار گزینه‌ای و در حیطه مهارتی با استفاده از گزارش کتبی و چک لیست انجام می شود.

کد درس: ۰۶

نام درس: آناتومی عمومی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲/۵ واحد (۲ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری-عملی

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم آناتومی و فراگیری ساختمان و عملکرد اجزای بدن به ویژه در مورد بخشهایی از بدن که با گفتار و زبان سروکار دارد.

شرح درس: در این درس دانشجویان با تعریف آناتومی و عناصر اصلی آن و آناتومی عمومی بدن انسان آشنا می شوند. آناتومی علمی است که به بررسی ساختمان بدن موجودات زنده می پردازد و دارای سه شاخه اصلی است که هریک از این شاخه ها نیز به شاخه های کوچکتری تقسیم می شوند. سه شاخه اصلی آناتومی عبارتند از:

۱- **کالبدشناسی یا آناتومی ماکروسکوپی،** شاخه ای از علم آناتومی است که بدن انسان را با چشم غیر مسلح مورد مطالعه قرار می دهد. آناتومی را می توان با روش سیستمیک و یا موضعی فرا گرفت.

۲- **بافت شناسی یا میکروآناتومی،** شاخه ای از علم آناتومی است که بدن انسان را با چشم مسلح مورد مطالعه قرار می دهد و از مقاطع بافتی برای مشاهده بخش های مختلف بدن در زیر میکروسکوپ استفاده می شود.

۳- **جنین شناسی یا آناتومی تکاملی،** این شاخه از علم آناتومی، تکامل بدن انسان را از زمان لقاح تا هنگام تولد مورد مطالعه قرار می دهد.

رئوس مطالب نظری (۳۴ ساعت):

۱- **مقدمات و تاریخچه**

تعاریف، موقعیت آناتومیک

۲- **سلول**

غشای سلولی، سیتوپلاسم، هسته، چرخه سلولی، تقسیم سلولی، اسکلت سلولی

۳- **بافت شناسی**

بافت پوششی، بافت همبندی، بافت عضلانی، بافت عصبی

۴- **استخوان شناسی**

اسکلت محوری (ستون مهره ای، دنده ها، جناغ، جمجمه، استخوان لامی) و اسکلت ضمایم

۵- **مفاصل**

مفاصل فیبرو، مفاصل غضروفی، مفاصل سینوویال

۶- عضلات

نامگذاری عضلات، عملکرد عضلات اسکلتی، عضلات نواحی مختلف بدن

۷- دستگاه گردش خون

قلب: محل قرارگیری، حفرات، ساختار بافتی، دریچه‌ها، سیستم هدایتی، خون‌رسانی، پریکاردیوم
عروق خونی: تفاوت بافتی شریان و ورید، آئورت، شریان‌های سر و گردن، شریان‌های اندام فوقانی، شریان‌های شکم، لگن، شریان‌های اندام تحتانی، وریدهای اندام تحتانی، وریدهای شکم و لگن، وریدهای اندام فوقانی، وریدهای سرو گردن، مویرگ‌ها

۸- دستگاه لنفاوی:

مجرای توراسیک، تیموس، لوزه‌ها، طحال

۹- دستگاه عصبی:

تقسیم‌بندی دستگاه عصبی، نخاع و اعصاب نخاعی

مغز: بصل النخاع، پل مغزی، مغز میانی، مخچه، دیانسفال و مخ

سیستم‌های بطنی، مایع مغزی و نخاعی و اعصاب مغزی

سیستم عصبی خودمختار

۱۰- دستگاه تنفس:

تقسیم‌بندی دستگاه تنفس، حفرات بینی، سینوس‌های مجاور بینی، حنجره، نای، برونکوس‌ها، ریه‌ها، پرده جنب،

میان‌سینه یا مدیاستینوم

۱۱- دستگاه گوارش:

تقسیم‌بندی دستگاه گوارش، دهان، لثه‌ها، دندان‌ها، زبان، کام، غدد بزاقی، حلق، مری، میکروآناتومی مری، حفره

شکم و صفاق، معده، میکروآناتومی معده، روده باریک، روده بزرگ، کبد، کیسه صفرا و مجاری صفراوی، پانکراس

۱۲- دستگاه ادراری:

تقسیم‌بندی دستگاه ادراری، کلیه‌ها، ساختمان بافتی کلیه، حالب‌ها، مثانه، پیشابراه

۱۳- دستگاه تولید مثل:

دستگاه تولید مثل مرد: بیضه‌ها، اپیدیدیم، مجرای دفران، سمینال وزیکول‌ها، پروستات، غدد بولبواورترال، طناب

اسپرمتیک-آلت تناسلی مرد

دستگاه تولید مثل زن: تخمدان‌ها، لوله‌های رحمی، رحم، واژن، دستگاه تناسلی خارجی زن و پستان

۱۴- دستگاه غدد درون‌ریز:

غده هیپوفیز، غده پینه آل، غده تیروئید، غده پاراتیروئید، غدد فوق کلیوی

۱۵- اعضاء حواس ویژه:

چشم: کره چشم، عضلات چشم، دستگاه اشکی، پلک ها، مژه ها و ابروها

گوش: گوش خارجی، گوش میانی، گوش داخلی

۱۶- جنین شناسی عمومی

مرحله پیش رویانی، مرحله رویانی، مرحله جنینی، تخمین زمان زایمان

رئوس مطالب عملی (۱۷ ساعت):

آناتومی عملی (۸ ساعت)

۱- اسکلت محوری

۲- ساختار دهان و حلق

۳- ساختار بینی و حنجره

۴- آناتومی مغز

بافت شناسی عملی (۹ ساعت)

۱- بافت های پوششی، همبندی، عضلاتی و عصبی

۲- ساختار بافتی دهان، لب، کام، زبان، دندان، بینی، حلق و حنجره

منابع اصلی درس آخرین چاپ:

دکتر غلامرضا حسن زاده. یادگیری آناتومی. تهران. انتشارات

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت کتبی و در حیطه مهارتی با استفاده از

گزارش و چک لیست انجام می شود.

کد درس: ۰۷

نام درس: آناتومی و نوروآناتومی دستگاه گفتار و شنوایی

پیش نیاز یا همزمان: آناتومی عمومی

تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری-عملی

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم آناتومی و فراگیری ساختار دستگاه های تولید گفتار و شنوایی و آشنایی با

مفاهیم دستگاه عصبی مرکزی و محیطی

شرح درس: در این درس دانشجویان آناتومی سر و گردن و دستگاه های درگیر در تولید گفتار (تنفس، تولید،

تشدید و آواسازی) و شنوایی را فرا می گیرند. همچنین بایستی مفاهیم دستگاه عصبی مرکزی از جمله ساختمان

مغز، نخاع، اعصاب مغزی، دستگاه عصبی محیطی، راههای عصبی، و گیرنده های حسی را یاد بگیرند.

رئوس مطالب نظری (۳۴ ساعت):

۱- مجموعه

الف- تعداد استخوان ها و تقسیم بندی مجموعه

ب- نماهای قدامی، خارجی، خلفی، تحتانی و فوقانی مجموعه

ج- حفرات مجموعه: سقف و کف حفره کرانیال

۲- صورت

الف- استخوان های صورت

ب- عضلات صورت

۳- گردن

الف- مهرهای گردن

ب- نواحی گردن و عضلات گردن

۴- حفره دهان

۵- حفرات بینی

۶- حلق و حنجره

۷- اسکالپ

۸- چشم و گوش

۹- مری، نای و ریه

۱۰- جنین شناسی سر و گردن

۱۱- تقسیمات سیستم عصبی مرکزی

۱۲- ساقه مغزی و مخچه

۱۳- دیانسفال و تلانسفال

۱۴- مننژها و عروق مغز

۱۵- راه های عصبی

۱۶- اعصاب دوازده گانه مغزی

۱۷- آناتومی دستگاه آواسازی

۱۸- آناتومی دستگاه تولید و تشدید صوت

۱۹- آناتومی دستگاه شنوایی

۲۰- مسیرهای عصبی شنوایی

۲۱- نواحی مرتبط با شنوایی، تکلم و زبان در نیمکره های مخ

رئوس مطالب عملی (۳۴ ساعت):

۱- مشاهده نواحی تشریح شده سر و گردن

۲- نواحی مغز در مولاژ مغز انسان

۳- مشاهده نای، مری، حلق و حنجره و ریه در مولاژ

۴- مشاهده فیلم های تشریح مغز و تشریح سروگردن

منابع اصلی درس آخرین چاپ:

۱- آناتومی گری برای دانشجویان جلد اول و سوم، گروه مترجمان، انتشارات ابن سینا

۲- نورواناتومی بالینی اسنل، ترجمه دکتر غلامرضا حسن زاده، انتشارات ارجمند

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای و در حیطه مهارتی، با استفاده از چک لیست در حین انجام مشاهده و کار عملی انجام می‌شود.

کد درس: ۰۸

نام درس: فیزیولوژی و نوروفیزیولوژی دستگاه گفتار و شنوایی

پیش نیاز یا همزمان: آناتومی و نوروآناتومی دستگاه گفتار و شنوایی

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم فیزیولوژی اجزاء سیستم عصبی درگیر در برنامه ریزی و اجرای دستورات

عصبی و عملکرد دستگاه های تولید گفتار و شنوایی

شرح درس: در این درس دانشجویان با فیزیولوژی دستگاه تولید گفتار (تنفس، تولید، تشدید و آواسازی) و

شنوایی آشنا می شوند. همچنین کارکرد نورون ها و فیزیولوژی سیناپس، کارکردهای عصبی در حس و حرکت

عضلات، سیستم های عصبی سمپاتیک و پاراسمپاتیک و کارکردهای عالی مغز را خواهند شناخت.

رئوس مطالب (۵۱ ساعت):

۱. تعریف فیزیولوژی

۲. فیزیولوژی تنفس

۳. فیزیولوژی آواسازی

۴. فیزیولوژی تولید و تشدید

۵. فیزیولوژی شنیداری

۶. انواع نورون ها و عملکرد آنها

۷. عملکرد سیناپس ها و نوروترانسمیترها

۸. عملکرد عضله و دوک عضلانی

۹. حس و حرکت

۱۰. سیستم های عصبی سمپاتیک و پاراسمپاتیک

۱۱. کارکردهای عالی مغز

I. شناخت: یادگیری، توجه و حافظه، استدلال و قضاوت

II. کنترل حرکتی گفتار

III. درک و بیان زبانی

IV. سوپرتری: کارکردهای نیمکره های راست و چپ

منابع اصلی درس آخرین چاپ:

1. Seikel, JA., King, DA., Drumright, D. G. Anatomy and physiology for speech, language, and hearing. San Diego: Singular publishing group

۲. گایتون، آ. فیزیولوژی پزشکی. ترجمه دکتر هوشنگ نجفی و همکاران. انتشارات ابن سینا

شیوه ارزشیابی دانشجو:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهار گزینه‌ای و در حیطه مهارتی با استفاده از گزارش کتبی و چک لیست انجام می شود.

کد درس: ۰۹

نام درس: شنوایی شناسی و روش های ارزیابی دستگاه شنوایی

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با مبانی شنوایی شناسی و کاربردهای آن - آشنایی با انواع آزمونهای شنوایی - تعادلی در کودکان و بزرگسالان و چگونگی انجام آزمون های مقدماتی شنوایی.

شرح درس: در این درس دانشجویان با ساز و کار شنوایی، علل و انواع اختلالات شنوایی، روشهای ارزیابی دستگاه شنوایی، اهداف و کاربرد آنها، تفسیر نتایج، انواع تجهیزات و دستگاه های مورد استفاده و وظایف متخصصین شنوایی شناس آشنا می شوند تا بتوانند بیماران مبتلا به آسیب های گفتار و زبان را در مواقع لزوم به متخصص مربوطه ارجاع دهند.

رئوس مطالب نظری (۱۷ ساعت):

۱. تعریف شنوایی شناسی و شنوایی سنجی.
۲. شنوایی طبیعی و ساز و کار آن.
۳. انواع اختلالات شنوایی و علل آنها.
۴. معرفی انواع آزمایش های پایه ای و تکمیلی شنوایی در کودکان و بزرگسالان.

الف) آزمون های کودکان

• (Sounds Test, WIPI, SAT) speech Audiometry

• Play Audiometry

• BOA

• VRA

• Localization Technique

ب) بزرگسالان

• آشنایی با روند معاینه بیمار

• آزمون های دیپازونی

• P.T.A

• (Tone Decay, ABLB, SISI, PIPB, WDS, SRT) speech Audiometry

۱. معرفی انواع آزمایش های فیزیولوژیک و الکتروفیزیولوژیک شنوایی و تعادلی در کودکان و بزرگسالان.

• Impedance Audiometry

• OAE

• ERA

• ENG و پوسچروگرافی.

۲. آشنایی با انواع تجهیزات ارزیابی شنوایی و تعادلی.
۳. آشنایی با انواع تجهیزات تجویز و ارزیابی وسایل کمک شنوایی.
۴. وظیفه و نقش شنوایی شناسی در ارزیابی، تشخیص و توانبخشی افراد مبتلا به افت شنوایی.
۵. همکاری متقابل بین شنوایی شناس و درمانگران گفتار و زبان.

رئوس مطالب عملی (۳۴ ساعت):

۱. مشاهده انجام آزمایش های PTA
۲. مشاهده انجام آزمایش های speech audiometry
۳. مشاهده تفسیر نتایج آزمایشهای فوق
۴. مشاهده اجرای انواع آزمایشهای شنوایی شناسی در محیطهای بالینی
۵. مشاهده انجام روشهای توانبخشی شنیداری توسط شنوایی شناسان

منابع اصلی درس آخرین چاپ :

1. Yost W. Fundamental of hearing: an introduction. CA: Academic press
2. Gelfand S. Essential of audiology. New York: Thieme

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهار گزینه‌ای برای جنبه شناختی، و استفاده از چک لیست در حین کار عملی برای حیطه مهارتی انجام می‌شود.

کد درس: ۱۰

نام درس: آنالیز اکوستیک گفتار

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با مبانی آنالیز اکوستیک گفتار

شرح درس: در این درس دانشجو با فیزیک صوت آشنا می شود و نظریه های مرتبط با تولید صوت و روشهای پردازش سیگنال صوتی را فرا می گیرد. همچنین با روشهای عملی آنالیز اکوستیک آشنا می شود.

رئوس مطالب نظری (۱۷ ساعت):

۱. مبانی اکوستیک

• واسطه ی اکوستیکی، انتشار صدا، انواع موج صوتی (تناوبی و غیر تناوبی)، ویژگی موج صوتی (فرکانس، دامنه، فاز، طول موج)، فیلتر اکوستیک و انواع آن، پهنای باند، فرکانس مرکزی، بازنمود سیگنال صوتی در دو حوزه زمان و فرکانس.

۲. نظریه ی منبع - فیلتر تولید گفتار

• انواع لوله های صوتی، نحوه ی محاسبه ی فرکانس پایه در انواع لوله های صوتی، موج ایستا، تعریف شکم و گره، quantal theory، پدیده ی تشدید، فرکانس تشدید و غیر تشدید، ویژگی فیلترینگ سیر صوتی انسان، شکم و گره در مسیر صوتی انسان.

۳. روش های پردازش سیگنال

• سیگنال دیجیتال و آنالوگ، تبدیل آنالوگ به دیجیتال، نمونه برداری و نرخ نمونه برداری، نظریه ی نایکوئیست، خطاهای نمونه برداری و فیلتر آنتی الایزینگ، کوانتیزاسیون، مفهوم اعداد دیجیتال، مفهوم بیت نسبت سیگنال به نویز، انواع خطاهای کوانتیزاسیون، انواع روش های محاسبه ی دامنه در سیگنال تناوبی و غیر تناوبی، پنجره ای کردن، آنالیز فوریه و کاربرد آن در آنالیز سیگنال صوتی، روش خودهمبستگی و کاربرد آن در آنالیز سیگنال صوتی، پیش تاکید، فیلترهای دیجیتال، طیف، طیف نگاشت

۴. مبانی درک شنیداری سیگنال صوتی

• آناتومی سیستم شنیداری محیطی، درک شنیداری بلندی، پاسخ فرکانسی، سیستم شنیداری، پوش شنیداری، بارک، نت و رابطه ی آن با هرتز

۵. مدل های لوله ای تولید واکه - تشدید کننده های هلمهولتز رابطه ی فرمنت ها و شکل مسیر صوتی، نظریه ی آشفستگی، بازنمود سیگنال صوتی انواع واکه ها در طیف نگاشت - انواع آشفستگی فرکانس، انواع آشفستگی شدت.

رئوس مطالب عملی (۳۴ ساعت):

۲. آشنایی با نرم افزار praat
۳. تعیین نرخ نمونه برداری، نحوه ی ضبط صدا، ذخیره کردن فایل صوتی، باز کردن فایل ذخیره شده در کامپیوتر
۴. آشنایی نحوه ی ویرایش سیگنال صوتی
۵. تشخیص یک سیکل ارتعاش
۶. آشنایی و تشخیص انواع موج های صوتی در واج های گفتاری مختلف
۷. آشنایی با نحوه ی استخراج یک گزارش صوتی
۸. آشنایی با نحوه ی تعیین پنجره در پرت
۹. آشنایی با طیف نگاشت و نحوه ی تعیین فرمنت ها در طیف نگاشت
۱۰. آشنایی با نحوه ی استخراج میانه فرمنت های اول و دوم و سوم
۱۱. آشنایی با نحوه ی استخراج میانگین شدت
۱۲. آشنایی با نمودار فرکانس

منابع اصلی درس آخرین چاپ:

1. Johnson, K. Acoustic and auditory phonetics. Blackwell Publishers
2. Behrman, A. Speech and voice sciences. SanDiego: Plural Publishing
۳. جانسون، ک. آواشناسی آکوستیک و شنیداری. مترجمین: زهرا محمود زاده و رحیمه روح پرور. تهران: پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران و نشر چاپار.

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهار گزینه‌ای و در حیطه مهارتی با استفاده از گزارش کتبی و چک لیست انجام می شود.

کد درس: ۱۱

نام درس: بهداشت عمومی و کمک‌های اولیه

پیش نیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۵/۰ واحد نظری - ۵/۰ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم بهداشت، پیشگیری، سلامتی و کسب مهارت در انجام کمک‌های اولیه در موارد اضطراری

شرح درس: در این درس دانشجویان با مفاهیمی مانند بهداشت، سلامتی و پیشگیری از برخی بیماری‌ها، می‌آموزند که در شرایط اضطراری و اورژانس تا رساندن فرد آسیب دیده به مرکز درمانی با انجام کمک‌های اولیه جان او را نجات دهند.

رئوس مطالب نظری (۹ ساعت):

۱. تعریف بهداشت، اهداف و جنبه‌های مختلف آن
۲. تعریف سلامتی و رابطه آن با عوامل اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی
۳. بهداشت فردی، خانوادگی و اجتماعی
۴. موانع و مشکلات بهداشتی در جوامع
۵. سطوح پیشگیری
۶. مبارزه با بیماری‌ها: واگیر و غیرواگیر
۷. تعریف کمک‌های اولیه و اهداف آن
۸. انواع شکستگی‌ها و در رفتگی‌ها و چگونگی کمک رساندن به فرد مصدوم تا رسیدن به مرکز درمانی
۹. انواع خونریزی‌ها و چگونگی بند آوردن آنها
۱۰. انواع کوفتگی‌ها
۱۱. گرم‌زدگی و سرمازدگی: علل، نشانه‌ها و درمان اولیه
۱۲. انواع گزیدگی‌ها: نشانه‌ها و درمان اولیه
۱۳. شناسایی انواع اختلالات هوشیاری و چگونگی برخورد با آنها
۱۴. شناسایی نشانه‌های سکت و چگونگی برخورد با آنها
۱۵. خفگی و تنفس مصنوعی
۱۶. برق گرفتگی و چگونگی کنترل آن

رئوس مطالب عملی (۱۷ ساعت):

۱. انواع بانداژ و چگونگی استفاده از باند برای بستن نواحی مختلف بدن
۲. انجام عملی تنفس مصنوعی
۳. چگونگی حرکت دادن فرد مصدوم
۴. چگونگی گرفتن نبض و فشارخون
۵. چگونگی شستشوی زخم و پانسمان آن

منابع اصلی درس آخرین چاپ:

۱. حلم سرشت، پ. دل پیشه، ا. اصول بهداشت و کمکهای اولیه. تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

ارزشیابی دانشجویان در حیطه شناختی در اواسط و پایان دوره بصورت تشریحی و چهارگزینه‌ای و در حیطه مهارتی، با استفاده از چک لیست در حین انجام عملی آزمایشات انجام می‌شود.

